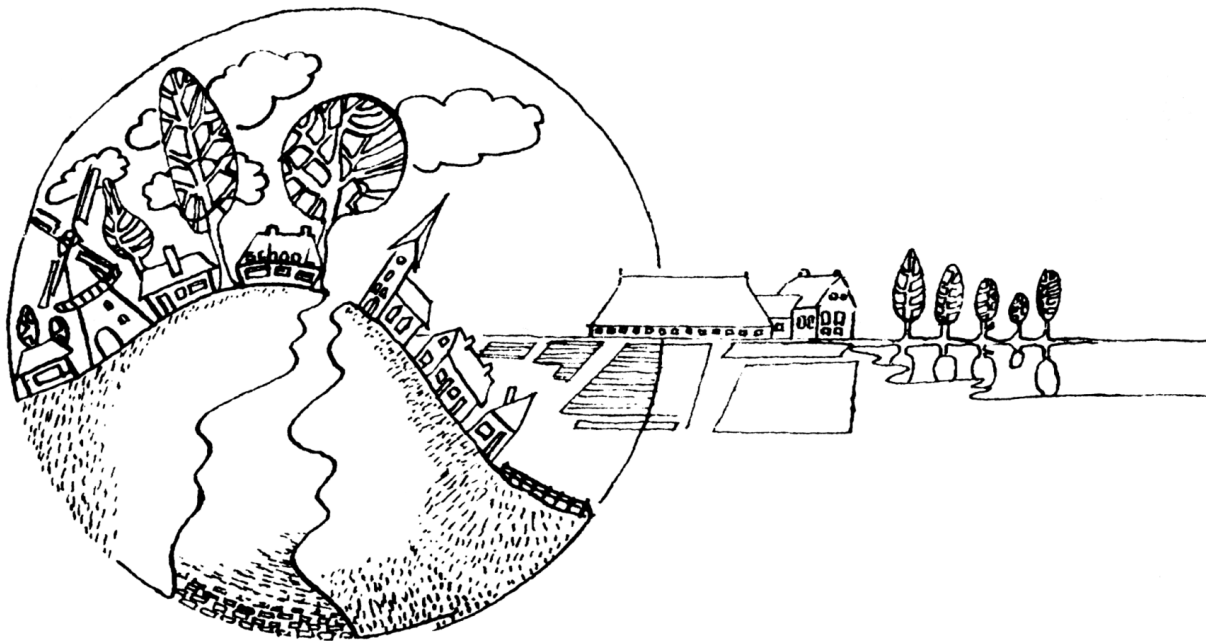

September 2025

CONTACTBLAD

Voor Adorp, Sauwerd, Wetsinge e.o
via www.contactblad.info

Inhoudsopgave

Kopij en overname teksten	1
Kerkdiensten NGK de Hoeksteen	2
Voor een gesprek of een bezoekje	2
Breien voor UNICEF	2
Officieel meetpunt luchtkwaliteit in Sauwerd	2
Dorpswandelingen in Sauwerd	2
Boeiende dubbelexpositie in Dorpskerk Adorp	4
Expeditie Vrijwilligerswerk	5
Wapen	6
Bewegen voor senioren in Sauwerd	9

Kopij en overname teksten

Het Contactblad verschijnt rond het begin van de maand digitaal via www.contactblad.info .

In de zomervakantie wordt of het juli- of het augustusnummer overgeslagen.

Kopij dient uiterlijk de 25^e van de maand aangeleverd te zijn om in het eerstvolgende nummer mee te kunnen.

Iedereen (persoon of organisatie) die kopij aanlevert, stemt in met publicatie in het Contactblad maar blijft zelf de 'eigenaar' van de inhoud. Wie naar aanleiding van de inhoud vragen heeft of (een deel) van de kopij wil overnemen voor publicatie elders, zal dan ook contact moeten opnemen met de auteur (dus de betreffende persoon of organisatie).

Het mailadres van het Contactblad is: contactblad-asw@planet.nl

Kerkdiensten NGK de Hoeksteen

Sep.	7	9.30 u.	-	Zangdienst	
	14	9.30 u.	-	Ds. Jth. Rozemuller	Heilig Avondmaal
		14.15 u.	-	Ds. H. van Noort	
	21	9.30 u.	-	Ds. C. Kanis	
		14.15 u.	-	Ds. H. van Noort	
	28	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort	
		16.30 u.	-	Ds. A.C. v.d. Wekken	

 ngkdehoeksteensauwerd.nl

Voor een gesprek of een bezoekje

Wilt u een gesprek of een bezoekje neemt u dan contact op met:

 06-46084687 ; Janny Heller

Breien voor UNICEF

Met een aantal mensen breien we voor Unicef.

De werkstukken die we maken worden verkocht in de dorpswinkel en in het kerkje van Wetsinge. De opbrengst wordt overgemaakt naar Unicef.

We zijn blij dat mensen ons steunen en ook Unicef is blij.

Mocht u nog garen, hebben wat u niet gebruikt, het is zeer welkom.

We hopen tot ziens, zodat kinderen die door Unicef gesteund worden geholpen kunnen worden met het geld van onze producten.

Lies Eldering

Kerkstraat 16 Sauwerd, 050-3061016

Officieel meetpunt luchtkwaliteit in Sauwerd

Al enige jaren heeft Piet Kampen een officieel meetpunt van het RIVM voor NO₂-Luchtkwaliteit in Sauwerd. De apparatuur staat aan de Kastanjelaan 19. In 2023 wordt er een jaar lang (als proef) ook PM_{2.5}-Fijnstofmeting gedaan.

De gegevens van deze metingen zijn te vinden op de volgende link:

Onstaborgterrein met slotgracht

De contouren van de gesloopte dorpskerk

Dorpswandelingen in Sauwerd

Onder begeleiding van een van de dorpsgidsen Janet Brouwer, Goffe Jensma en Bé Kuipers, gaan we weer beginnen met de dorpswandelingen in en om oud-Sauwerd.

Zowel voor belangstellenden van buiten het dorp als ook voor geboren Sauwerders en nieuwe dorpsgenoten hebben we een verrassende wandeling uitgestippeld door de historie van het oudste deel van het dorp.

Aan de hand van wat er nu nog is laten we zien hoe het dagelijks leven in de afgelopen eeuw hier verliep. Belangrijk is ook wat er niet meer is en in de grond verborgen ligt of alleen nog in resten zichtbaar is: de historie van de roemruchte Onstaborg en de rol van de machtige Onsta's. Ook de dorpskerk is sinds 1840 verdwenen, maar de plek is er nog met een prachtig uitzicht over de ijsbaan en de resten van de Onstaborg. Halverwege houden we een pauze met uitleg in de biologische zorgboerderij 'Onstaheerd'.

De wandeling duurt ongeveer anderhalf tot twee uur. Ze begint en eindigt vóór de Dorpswinkel aan de Oude Winsumerstraatweg in Sauwerd.

Data: elke eerste zaterdag van de maand, dus zaterdag 6 september en 4 oktober.

N.B. Buiten de hiergenoemde data kan men altijd een wandeling met een dorpsgids aanvragen, bijvoorbeeld vanwege een bruiloft, familiebijeenkomst, verjaardag of gewoon omdat u het leuk vindt om in Sauwerd te wonen en meer van haar geschiedenis te weten. Hiervoor kunt u een afspraak maken met de dorpsgidsen via ✉ dorpsgidsen@ubbega.nl

Maximum aantal deelnemers: 10 per groep. Bij meer aanmeldingen maken we meer groepen.

Minimum aantal deelnemers: 4.

Start: verzamelen vóór de Dorpswinkel, Oude Winsumerstraatweg 12 in Sauwerd.

Parkeren: Bij de winkel is parkeerruimte. Ook kan op het Kerkplein worden geparkeerd.

Tijd: 14.00 uur.

Kosten: gratis.

Advies: neem voor koffie of thee in de pauze bij de Onstaheerd contant geld mee.

Opgave vooraf is verplicht. Dat kan via: ✉ dorpsgidsen@ubbega.nl of ☎ 06 24 33 27 60.

Boeiende dubbelexpositie in Dorpskerk Adorp

Op uitnodiging van de Culturele Commissie Adorp//Sauwerd/Wetsinge exposeren tijdens de weekeinden van 20 & 21 september en 27 & 28 september Nanny ter Wiel en Corine Deddens kunstwerken in de Dorpskerk van Adorp. De officiële opening van de tentoonstelling valt op 20 september om 14.00 uur.

Tijdens alle openingsdagen zijn belangstellenden van 14.00 tot 17.00 uur welkom om het geëxposeerde werk te komen bekijken.

Nanny ter Wiel is er aanwezig met schilderijen en installaties, Corine Deddens met glasobjecten.

Corine Deddens

Corine Deddens, die in Winschoten woont, begon op haar twaalfde met het tekenen van portretten en vanaf dat moment is ze steeds bezig geweest om haar kunstzinnige talenten te ontwikkelen en dat op verschillende gebieden.

Tijdens de achterliggende jaren hield ze zich bezig met veel ander werk op verschillende gebieden. De rode draad daarin was dat ze niet alleen graag met mensen werkte, maar ook met haar handen. Door de samengevoegde combinatie kon en kan ze haar talenten inzetten om iets werkelijk voor een ander te betekenen. Niets maakt haar dan ook gelukkiger.

Nanny ter Wiel

Het leven van Nanny ter Wiel, die in Loppersum woont, staat in het teken van muziek en kunst. Ze haalde een afgeronde eerstegraads conservatorium zangeres en zangpedagoge en ook nog de bevoegdheid om tekenles te geven.

Ze is haar hele leven bezig met schoonheid in klank en vormen, in lijnen en kleuren. Pastel en olieverf zijn haar favoriete materialen. Ze maakt portretten, stillevens, schilderijen van het Waddenlandschap, mooie bloemen, koppen van dieren inclusief de mooie ogen of gewoon een fantasievol onderwerp.

Bij alle technieken is het detail voor haar een belangrijk element. Nanny ter Wiel wordt geboeid door kleine dingen en dat maakt dat, als ze er iets van in haar werk kan leggen, dat dat dan ook helemaal van haar is.

In 2010 werd ze Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Werken van haar zijn te zien in verschillende Europese landen. Ook exposeerde ze in binnen- en buitenland. In de loop der jaren ontving ze veel prijzen en nominaties.

Daarnaast is ze sinds 2024 opgenomen in het Nederlandse register van de 250 Meesters van het Realisme.

Expeditie Vrijwilligerswerk

ontdek hoe leuk vrijwilligerswerk is in Het Hogeland!

Op zaterdag 11 oktober 2025 viert Het Hogeland vrijwilligerswerk! Verspreid over de gemeente Het Hogeland kom je deze dag 'vrijwilligers in het wild' tegen. Tijdens de Expeditie Vrijwilligerswerk kunnen inwoners proeven van verschillende vormen van vrijwilligerswerk in Het Hogeland. Vrijwilligers van diverse organisaties laten zien wat ze doen. Ze vertellen ondertussen waarom ze er graag voor kiezen hun vrije tijd op deze manier in te zetten. Want vrijwilligerswerk doe je met je hart.

Meedoen met expeditie Vrijwilligerswerk

Wie overweegt vrijwilligerswerk te doen, maar niet goed weet waar te beginnen, is van harte welkom op de expeditie. Hier maak je direct kennis met organisaties uit de buurt en ontdek je welke klussen er zijn.

Je kunt bijvoorbeeld met een dorpsgids een leerzame dorpswandeling maken in onder andere Winsum en Bedum, een boottocht maken met het Reitdiepveer, en het werk van een molenaar van dichtbij meemaken bij Molen de Lelie in Eenrum. Er zijn daarnaast nog veel meer leuke expedities waar je je voor kunt opgeven. **Ga hiervoor naar**

 www.centrumvrijwilligerswerkhethogeland.nl/expeditievrijwilligerswerk

en **meld je snel aan!**

Expeditie Vrijwilligerswerk is voor iedereen die nieuwsgierig is naar vrijwilligerswerk - of je nu zelf al actief bent, wilt oriënteren of gewoon een mooie dag wil beleven in je eigen buurt.

Vrijwilliger worden?

Je kunt ook in gesprek gaan met organisaties in twee bibliotheken van Het Hogeland, in Winsum en in Leens. Hier maak je direct kennis met organisaties uit de buurt en ontdek je welke klussen er zijn. Biblionet Groningen opent speciaal voor deze dag de bibliotheken tussen 10:00 en 15:00 uur.

Talentenfluisteraar

11 oktober is daarnaast een dag van ontmoeting. Tijdens de expeditie is er ruimte voor vrijwilligers om elkaar te ontmoeten, ervaringen te delen en nieuwe energie op te doen. Voor deze vrijwilligers bieden we als blijk van waardering twee gratis 'Talentfluisteraar' workshops aan, gegeven door Els Pronk in het Wieshoes in Warffum. Er is keuze om 's ochtends een workshop te doen en 's middags. Vrijwilligers hebben hierover een mail ontvangen.

De Expeditie Vrijwilligerswerk is een initiatief van Centrum Vrijwilligerswerk Het Hogeland en kwam tot stand met medewerking van Biblionet Groningen, de Gemeente Het Hogeland, Loket Leefbaarheid van de Provincie Groningen en Rotary Het Hogeland.

Wapen

Wat Jantje niet leert, zal Jan ook niet weten.
(Gronings gezegde)

Wapen: strijdmiddel tegen vijanden en ziekten. Dit strijdmiddel kan verschillende vormen aannemen. Meestal denken we aan schiettuig in de vorm van conventionele wapens. Toch kan het ook een geneesmiddel of remedie zijn. Of een heraldisch wapen in de vorm van een wapenschild of familiewapen. Verhalen waren in het begin van de boekdrukkunst krachtige wapens.

In de tijd van de boerenprotesten (3-9-2022) reed ik op de snelweg A7 richting Drachten, toen ik op het viaduct over de snelweg op een spandoek de tekst las: 'Honger is ook een wapen'. Ik vind deze tekst nog steeds een zeer verontrustende metafoor. Dit is o.a. de reden om stukjes te schrijven als verhalend wapen tegen misstanden en hypocrisie. Honger wordt op grote schaal gebruikt om oorlog te voeren. Dit roept bij mij een aantal vragen op.

- *Hoe kan ik gewelddoos wapens hanteren?*
- *Wanneer gaat de mens leren van de geschiedenis?*

Het wapen 'honger' wordt tegenwoordig te vaak ingezet om oorlog te voeren.

Op mijn 17^e jaar heb ik een verzoek ingediend verschoond te blijven van militaire dienst. Ik werd erkend gewetensbezwaarde. In plaats van militaire dienst heb ik (drie maanden langer dan de 18 maanden militaire dienst) vervangende, sociale dienst gedaan.

Ik voelde mij nuttig en deed veel ervaring op. Bovendien had ik tijd om na te denken over het gebruik van geweld. Toen kwam ik erachter dat er naast conventioneel schiettuig andere effectieve wapens bestaan, zoals overtuiging, verhalen, symbolen, spot (cartoons bijvoorbeeld) en kunstuitingen.

Heraldische wapens waren van oorsprong bedoeld voor legers om achter aan te lopen. Veel geld achter reclame is tegenwoordig een krachtig wapen om achter aan te lopen.

Ik heb een wapen ontworpen als persoonlijke uiting om misstanden aan de orde te stellen.

Gevierendeeld:

- I. Linksboven is een koninklijk blauw vlak met een oranje bril.
- II. Rechtsboven: Groen-wit-groen. Ommelanden.
- III. Linksonder: Wit-groen-wit. Stad Groningen.
- IV. Rechtsonder: Tweekoppige adelaar van het Habsburgse Rijk

ad II Groen-wit-groen (rechtsboven); het golvende witte vlak stelt de Hunze voor in groene grazige weiden. De Ommelanden dus, toen de provincie nog Stad en Ommelanden heette. De golven komen van de oude Hunze toen die nog een getijdenrivier in Friesland was en het land nog niet beschermd werd door dijken.

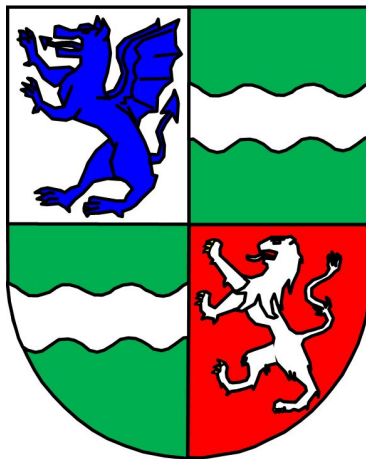
De groen-wit-groene golvende vlakken komen ook voor in het gemeentewapen van de oude gemeente Adorp.

Het oude wapen van de gemeente Adorp bestaat uit een aantal historische referentiepunten. Onder anderen de groen-wit-groen golvende vlakken en de wapens van twee families, nl. de familie Entens en de familie Onsta, de blauwe draak en de zilveren leeuw.

ad III Wit-groen-wit is het symbool voor de stad Groningen; Teken van de prefect van de stad toen de stad nog eigendom van de bisschop van Utrecht was

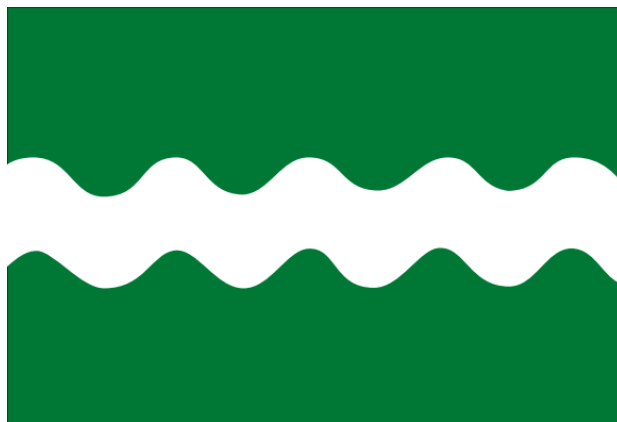
ad IV Rechtsonder ziet u een onderdeel van het wapen van de stad Groningen met de dubbele adelaar van het Habsburgse Rijk.

Mijn eigen ontworpen wapen is getooid met de muts van Erasmus, omdat ik de tegenwoordige tijd vind lijken op de tijd, toen Erasmus het boek “*De lof der zotheid*” schreef.

wapen van de voormalige gemeente Adorp

De Ommelanden hebben nooit een eigen vlag gehad. Daarom heb ik die ontworpen.

De Ommelanden hadden wel een eigen wapen, maar dat leek nogal op het wapen van Friesland. Friesland tussen Vlie en Wezer. (Zie Wikipedia ‘de grote Friese oorlog’)

Gedurende de burgeroorlog tussen 1572 en 1672 waren er veel warlords die hun eigen piketpaaltje wilden plaatsen en steden die een eigen beleid voerden. Het was maar goed dat er stadhouders waren, die ervoor zorgden dat de belastingen aan het wettig gezag afgedragen werden en niet verdwenen in de zakken van plaatselijke oorlogshelden. Plunderingen kwamen bij alle partijen voor.

Kerken moesten beschermd worden.

De stad Groningen behoorde lange tijd tot de bisschop van Utrecht. Die woonde gelukkig ver weg. Als machtige stad was het de bedoeling die macht uit te breiden. Liefst wilde de stad een onafhankelijke rijksstad binnen het Heilige Habsburgse Rijk blijven.

Tot aan in de 19^e eeuw heeft de stad Groningen een eigenwijze koers gevaren (evenals Amsterdam nu nog). Na de grondwet van 1848 deed de stad alle mogelijke moeite om erbij te horen. Er heerst hier een sterk Hollandcentrisme.

Pas in 1950 kreeg de provincie Groningen bijvoorbeeld een eigen provincievlag. Die werd voor het eerst gehesen in Nederlands Indië. Bij die provincievlag zien we de stad Groningen (wit-groen-wit) in het centrum van de Nederlandse driekleur. De witte baan van de Nederlandse vlag is bij de provinciale vlag wit-groen-wit. Het groen-wit-groen van de Ommelanden is volledig verdwenen. Helaas zit in de provincievlag ook de omgekeerde Nederlandse vlag. Een teken van weinig respect voor de Nederlandse driekleur.

Vertekening van de geschiedenis was veelal op basis van religieus fanatisme. Er is in Noord-Nederland nooit een tachtigjarige oorlog of Reductie geweest.

Desinformatie vertekent nog steeds de waarheid.

Ik vind dat er te weinig van de lessen van het verleden geleerd wordt. Wat Jantje niet leert, zal Jan niet weten.

Dit is commercieel erg aantrekkelijk, maar doet homo Sapiens geen recht. Homo Sapiens wordt gemengd tussen homo Primitivus en homo Commercialis.

Elke generatie een nieuw wereldbeeld is commercieel erg aantrekkelijk. Homo Sapiens (wetende mens) omvat homo Humanis niet.

Homo S is een leeg begrip geworden.

Als deze tekst u opwindt, dan blijkt, dat geweldloos verzet effectief kan zijn.

Roelof Bruins

KOM SAMEN SPORTEN MET ELDERS FIT

De eerste les is gratis!

Samen met leeftijdsgenoten werken aan uw gezondheid tijdens een gezellige beweegles?

Elders Fit heeft verschillende beweeggroepen in de gemeente Het Hogeland! Onze lessen zijn speciaal voor senioren (65+) en geschikt voor elk niveau.

Meer informatie of aanmelden?

Neem contact op met Niek!

Niek Snippe

Elders Fit

E Niek@eldersfit.nl

T 06-55975066

W www.eldersfit.nl

Waar en wanneer?

Kies hieronder de locatie en tijd die het beste bij u past en meld u aan voor een gratis proefles!

Dorp	Dag	Tijd	Locatie
Sauwerd	Dinsdag	14:00 - 15:00	Sportpark de Lange Twee
Winsum	Dinsdag	14:30 - 15:30 & 15:30 - 16:30	Sporthal De Tirrel
Bedum	Woensdag	14:00 - 15:00 & 15:30 - 16:30	Sporthal de Beemden
Winsum	Donderdag	14:30 - 15:30	Sporthal De Tirrel
Uithuizen	Donderdag	13:00 - 14:00	Sportcentrum de Mencke
Uithuizermeeden	Donderdag	14:45 - 15:45	Sporthal Scherphorn

Kosten voor beweeglessen

Wekelijks sporten onder professionele begeleiding

- **Abonnement:** €25 per maand – elke week een gezellige beweegles.
- **Strippenkaart:** €70 voor 10 lessen – kom wanneer het u uitkomt.

Meld u aan voor een gratis proefles en ervaar het zelf!

